Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

kdv De Bereboot en pov De Speelboot

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 12 april 2023

Samenvatting

Kinderopvangorganisatie: POV de Speelboot

LRK-nummer: 856132778

Totaal aantal doelgroeppeuters: 16

De inspectie heeft op 15 november 2022 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2022 een themaonderzoek uitvoeren naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor de voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?
We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma, waarmee zij de brede ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. Ze gebruiken veel taal, zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien is er op het kinderdagverblijf aandacht voor de inrichting van de ruimte(n) en zien we bijvoorbeeld prikkelende speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn kunnen spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leerkracht van groep 1-2 van de basisschool. We vinden het mooi om te zien dat

de pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op het kinderdagverblijf aan de orde komen. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

De leiding van het kinderdagverblijf kijkt in hoeverre de peuters zich hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1-2 van de basisschool gaan. Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding maakt jaarlijks samen met het team een plan, waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk.

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

Wat kan beter?
Er worden geen concrete doelen gesteld, die de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden (spelen, gedrag, taal, rekenen en bewegen) zouden moeten behalen tijdens de voorschoolse periode. Dit is zowel op individueel, groepsniveau als op locatieniveau niet inzichtelijk. De pedagogisch medewerkers weten vanuit de systemen wel welke ontwikkeling bij welke leeftijd past en volgen de peuters individueel per half jaar maar hieruit worden geen concrete afspraken geformuleerd voor het dagelijks handelen op de groep. Door de ervaring van de pedagogoisch medewerkers en de korte lijnen doen ze de peuters niet te kort maar dit is niet volgbaar, niet meetbaar en niet inzichtelijk. Hierdoor is het ook niet mogelijk om te evalueren wat het effect is van de aangeboden educatie en de behaalde resultaten.
Ook kan de verantwoording over de door de voorschool behaalde resultaten hierdoor niet gegeven worden. De leiding van het kinderdagverblijf informeert de gemeente te weinig over wat er goed / minder of niet goed gaat in de voorschoolse educatie.
De leiding van het kinderdagverblijf legt (via de houder) aan de gemeente alleen uit of financiele kant van de voorschoolse educatie op orde is en niet aan welke ontwikkelpunten ze werken en hoe dit gegaan is.

Vervolg
We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	6
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	8
4.	Reactie van de houder	13

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie, de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op POV de Speelboot.

Werkwijze
Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 voorschoolse educatie en het primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten
We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, intern begeleider en locatiemanagers. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en de pedagogisch medewerkers van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

K Kan beter
V Voldoende
G Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderingen weer per standaard op POV de Speelboot.

Conclusie
We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie als **voldoende.** Bijna alle standaarden zijn namelijk voldoende.

Context
POV de Speelboot is een groep met 16 doelgroep peuters die gedurende de week de opvang bezoeken. De groep is samen met twee andere groepen gevestigd in een IKC. De samenwerking met de school en de faciliteiten van de school zijn in ontwikkeling en de samenwerking verloopt prettig. Zo is de intern begeleider van de school betrokken vanuit de IKC gedachte en wordt er afgestemd met de leerkrachten uit de kleuterklassen.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD
De GGD-toezichthouder heeft jaarlijks de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen ernstige tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht
We stellen de gemeente voor om de GGD opnieuw onderzoek te laten doen naar de basisvoorwaarden voorschoolse educatie.

3 . Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven we per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op POV de Speelboot.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		●	
OP2 Zicht op ontwikkeling		●	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		●	
OP6 Samenwerking		●	

OP1. Aanbod
De standaard aanbod waarderen we als Voldoende.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig, waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarderen we als Voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze volgen de ontwikkeling van de peuter. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de ervaring en de relatie die ze met de peuter hebben benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen. De voorschool gebruikt de observatiegegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, en het aanbod evalueren.

In de gesprekken die we gevoerd hebben constateerden we dat de pedagogisch medewerkers volgen wat de peuters al kunnen en kennen en welke behoefte de peuters hebben. Er wordt vooraf geen concreet doel gesteld wat een peuter na de geboden les zal kunnen en kennen en of ze daarmee hun doelen gehaald hebben. Het is in de evaluaties niet inzichtelijk waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. We geven hiervoor op de standaard Resultaen voorschoolse educatie een " kan beter".

OP3. Pedagogisch-educatief handelen
Tijdens het onderzoek hebben we samen met de GGD-inspecteur/ de observant van de voorschool het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als Voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat, waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij werken opbrengstgericht en stellen doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over de dag/het dagdeel verdelen. Ze stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. En gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen. Bovendien hoorden we dat de pedagogisch medewerkers peuters tot interactie stimuleren, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling. Dit hebben we op de onderzoeksdag in mindere mate gezien.

OP6. Samenwerking
De standaard samenwerking waarderen we als Voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroeppeuters uit te wisselen. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de doelgroeppeuters is sprake van een ‘warme overdracht’ van deze gegevens.

De voorschool en de basisschool zorgen bovendien voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Er is een doorgaande lijn in het aanbod, de zorg en begeleiding, het ouderbeleid en de kwaliteitszorg rondom het jonge kind. Ook werken ze samen bij het aanbieden van thema's zoals de Herfst als dit passend is.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en zij stemt haar ouderbeleid daar op af. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, middels themabrieven en apps of email. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als Kan beter.

Zoals we al beschreven constateren we dat de voorschool in onvoldoende mate weet of het aanbod zorgt voor ontwikkeling van de peuter om achterstanden weg te werken. Hierdoor ontstaat het risico dat de peuters met of met een beperkte achterstand naar groep 1-2 van de basisschool gaan.
De leiding en de pedagogisch medewerkers volgen de peuters op geformuleerde doelen van een leerlijn op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. De voorschool maakt daarbij inzichtelijk wat de ontwikkelingsgroei van de peuters is geweest. Dit is een volgend systeem. Ze gaan hierdoor onvoldoende na na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De voorschool gebruikt de observatiegegevens niet in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod.

Hierdoor worden er geen doelen met hoge verwachtingen gesteld over de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode.

De voorschool weet in oenvoldoende mate wat de toegevoegde

waarde is van de voorschoolse educatie.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		●	
KA2 Kwaliteitscultuur		●	
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als Voldoende.

De houder van het kinderdagverblijf heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

De leiding van het kinderdagverblijf evalueert via een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan.
Als onderdeel van de kwaliteitszorg brengt de leiding regelmatig het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld. Daarnaast worden ouders bevraagd op hun tevredenheid. De voorschool neemt op basis van deze evaluaties planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering.

Zoals we eerder beschreven bij de standaard resultaten voorschoolse educatie is het van belang om ambiteuze doelen te stellen en om cyclisch te evalueren en bij te stellen waar nodig. Het is een aandachtspunt voor de voorschool om te weten wat ze willen bereiken met de inzet van de voorschoolse educatie. Pas daarna kan de voorschool evalueren of de peueters de verwachte ontwikkelingen maken.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als Voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken. De inzet van de voorschool om visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te formuleren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een prettige werksfeer en een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als Voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van de formele kant van de voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroeppeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. De voorschool verantwoord zich niet over doelen, het aanbod en uitvoering en de ontwikkelingen van peuters aan derden. Ook niet of nauwelijks over de inzet van de gelden voor vroegschoolse educatie aan de houder of de gemeente.

We zien wel dat de voorschool belanghebbenden betrekt bij de ontwikkeling van haar beleid zoals de samenwerking met de kleutergroepen in de school. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat ze tevreden zijn over de voorschool. Zo staan ze open voor wensen en voorstellen en zijn ze goed bereikbaar en laagdrempelig. Ook geven de ouders aan dat ze via de nieuwsbrief en de website voldoende informatie ontvangen.

4 . Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Hartelijk dank voor het inspectie rapport van het bezoek op 15 november 2022. Het is goed om te lezen hoe de locatie haar werkzaamheden inricht als de kinderen aanwezig zijn.

Bij de verbeterpunten willen wij het volgende opmerken. Peuters hoeven , anders dan de kleuters de gestelde SLO doelen niet te behalen, maar mogen ermee in aanraking komen. De SLO doelen worden weggezet in de dagelijkse handelingen en in het thema worden 3-4 doelen afzonderlijk weggezet. Het volgen van de peuter middels het digitale observatie systeem kan wellicht een andere vertaling krijgen en hier gaan we naar kijken met het team. De verantwoording naar de gemeente wordt niet op locatie niveau gedaan maar op gemeentelijk aanbod vanuit Humankind.
De genoemde verbeterpunten gaan we onderzoeken en daar aanpassen indien nodig.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060